

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Станіслав ПОПОВ
«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

освітньо-професійна програма **Машини та обладнання**
сільськогосподарського виробництва

спеціальність **133 Галузеве машинобудування**

галузь знань **13 Механічна інженерія**

освітній ступінь **Бакалавр**

факультет **Інженерно-технологічний**

Полтава
2024/2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва спеціальності 133 Галузеве машинобудування

Мова викладання - державна

Розробник: Опара Надія, професор кафедри, к.с.-г.н., доцент

«02» вересня 2024 року

Надія ОПАРА

Схвалено на засіданні кафедри механічної та електричної інженерії протокол від «02» вересня 2024р. № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Машини та обладнання
(назва ОП)
сільськогосподарського виробництва

«02» вересня 2024 року

Олександра БІЛОВОД

Схвалено головою Ради з якості вищої освіти спеціальності Галузеве машинобудування

Руслан ХАРАК

протокол від «02» вересня 2024 р. №1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1(133ГМ бд 2024)
Семестр	2
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (години)	-
Лабораторні (години)	14
Самостійна робота (години)	60
у т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: полягає у набутті здобувачем вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: шкільний курс – здоров'я, безпека та добробут; захист вітчизни.

4. Компетентності:**- загальні:**

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- фахові:

ФК 2. Здатність застосовувати фундаментальні наукові факти, концепції, теорії, принципи для розв'язування професійних задач і практичних проблем галузевого машинобудування.

5. Програмні результати навчання/результати навчання:

ПРН 1. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 1. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі..	знати основні поняття з безпеки життєдіяльності розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: лекція

практичні методи: лабораторні роботи;

комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій;

методи письмового контролю: самостійна робота

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності

Історія розвитку науки про безпеку людини. Основні документи покладеш в основу науки та освіти про безпеку життєдіяльності людини. Концепція ООН про стійкий розвиток. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності. Культура безпеки. Теоретичні положення, аксіоми, закони БЖД. Ризик та методи його визначення. Методи забезпечення безпеки.

Вернадський В.І. та його вчення про ноосферу. Науково-технічний прогрес, розвиток і безпека цивілізації. Моделі життєдіяльності людини. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, що охоплюють як основні елементи людини, об'єкти техносфери та природне середовище. Людський чинник у формуванні ситуації. Сучасні проблеми життєдіяльності. Особливості небезпек у професійній діяльності. Визначення ризику у професійній діяльності. Регіональний комплекс загроз.

Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини

Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система. Єдність систем та цілісність організму людини. Основні властивості організму. Природні фізіологічні системи захисту, резерви організму. Залежність психофізіологічного стану людини від рівня впливу зовнішніх та внутрішніх чинників. Роль сприйняття в оцінювання небезпек за допомогою аналізаторів. Межі чутливості.

Основи теорії і практики культури здоров'я. Фактори ризику. Метода протидії та профілактика шкідливих звичок. Здоров'я родини. Профілактика фізіологічних та психоневрологічних порушень. Оздоровчі традиційні та нетрадиційні системи, методи оздоровлення. Вплив харчування на життєдіяльність людини. Теорія харчування.

Духовний, психічний, фізичний, соціальний аспекти здоров'я людини. Оздоровчі традиційні та нетрадиційні системи, метода оздоровлення. Професії підвищеного ризику. Психофізіологічний вплив умов праці на стан організму. Основи підвищення психофізіологічної стійкості до професійних небезпек. Регіональні професійні небезпеки.

Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек

Середовище життєдіяльності людини, техносфера, ноксосфера. Класифікація негативних факторів середовища життєдіяльності та їх граничнодопустимий рівень фактора. Характеристика механічних, термічних, електричних, електромагнітних, біологічних, хімічних,

психофізіологічних негативних факторів, одиниці вимірювання, метода їх якісного та кількісного оцінювання. Органолептичний та інструментальний аналіз. Межі чутливості органів чуття. Диференціальний поріг чутливості. Закон Вебера-Фехнера.

Інтенсивність прояву небезпечних факторів залежно від виду середовища. Динаміка нервових процесів під час виявлення та оцінювання небезпек. Особливості оцінювання небезпек в умовах небезпечних та надзвичайних ситуацій, неповної інформації, обмеженої діяльності. Психологічна підготовка до оцінювання негативних факторів в екстремальних умовах. Прогнозування можливості виникнення негативних чинників. Нові види небезпек, що породжуються науково-технічним прогресом. Інформаційні небезпеки.

Глобальні небезпеки. Метода визначення та ідентифікації небезпек у професійній діяльності. Таксономія професійних небезпек. Регіональний комплекс загроз.

Тема 4. Концепція допустимого ризику

Принципи забезпечення життєдіяльності людини. Ризик. Індивідуальний та соціальний ризик. Концепція ризику. Прийнятний ризик та безпека.

Теорія ризику. Оцінювання рівня ризику. Визначення та вимірювання ризику. Метода визначення ризику. Екстремальні ситуації як ситуації багатофакторних небезпек. Типові моделі небезпек.

Методика прогнозування можливості виникнення негативних чинників в аграрній сфері. Людський чинник у формуванні ситуації. Класифікація негативних чинників та визначення їхнього рівня у різних галузях аграрного виробництва. Регіональні види ризиків.

Тема 5. Природні небезпеки

Якісні та кількісні параметри природного середовища, які визначають умови безпечної життєдіяльності людини. Гігієнічна характеристика чинників природного середовища та їхній вплив на безпеку життєдіяльності людини, Класифікація природних небезпек та надзвичайних ситуацій природного характеру в аграрній сфері. Метеорологічні, тектонічні, топологічні, біологічні, космічні небезпеки. Джерела виникнення небезпек, моделі розвитку, нищівні фактори, наслідки дії на людей, сільськогосподарських тварин, рослини, об'єкти економіки та навколишнє середовище.

Складові природного середовища та їхня характеристика. Фактори виживання людини в умовах автономного перебування у дикій природі. Переборення стресу та страху. Забезпечення водою, харчуванням, теплом, організація житла. Сигнали біда і небезпеки. Сигнальні засоби. Характеристика небезпечних геологічних процесів та явищ: землетрус, карст, суфозія, осідання ґрунтів, зсув, обвал, ерозія ґрунту тощо. Заходи захисту людини під час небезпечних літосферних явищ. Негативний вплив нищівних факторів, небезпечних метеорологічних процесів і явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі тощо у сільськогосподарській галузі. Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими, паводковими або талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Заходи захисту під час небезпечних гідросферних явищ у сільських районах. Вплив природних небезпек на професійну діяльність. Прогнозування виникнення природних небезпек та моделювання їх розвитку. Метода захисту від природних небезпек. Засоби захисту. Регіональний комплекс природних загроз.

Тема 6. Техногенні та військові небезпеки

Техногенне середовище як сукупність чинників фізичної, хімічної та біологічної природа, які формують передумови виникнення техногенних небезпек. Класифікація чинників (джерел) техногенних небезпек. Техногенні небезпеки, які зустрічаються в аграрній сфері. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру нищівних факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек. Військові небезпеки. Аварії, катастрофи та їх наслідки. Рівні аварії залежно від їх масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і обрушення будівель і споруд. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж. Джерела радіації та одиниці її виміру. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Основні засоби та заходи радіаційної безпеки в сільській місцевості.

Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Гідродинамічні об'єкти і їх призначення. Причини виникнення гідродинамічних небезпек (аварій). Характеристика вогнепальної зброї. Характеристика зброї масового враження. Сучасна зброя, зокрема зброя із збідненим ураном, боєприпаси об'ємного вибуху, касетні боєприпаси тощо. Інформаційна зброя. Нормування радіаційної безпеки. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, впливом на організм людини. Хімічна безпека в аграрному секторі.

Техногенні небезпеки в аграрному секторі. Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Транспортування, - зберігання та використання пестицидів. Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами. Радіопротектори. Індивідуальний і колективний захист. Класифікація суб'єктів господарювання і адміністративно-територіальних одиниць за хімічною небезпекою. Хімічно небезпечні виробництва та об'єкти. Організація дозиметричного й хімічного контролю. Індивідуальна та колективна безпека в сільській місцевості, умовах підвищеного рівня забруднення хімічними речовинами.

Регіональний комплекс загроз, спричинений техногенними небезпеками.

Тема 7. Пожежі

Загальні поняття про основи теорії розвитку пожежі та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Нищівні фактори природних пожеж, характер їх проявів та дії. Дії під час пожежі. Вогнегасники та їх застосування.

Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища. Законодавча база в галузі пожежної безпеки.

Класифікація об'єктів за їх пожежовибуховою небезпекою. Показники пожежовибухової небезпеки речовин і матеріалів. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій. Відповідальність за порушення чи невиконання вимог пожежної безпеки. Особливості розвитку пожеж та способи їх запобігання, локалізації та ліквідації в лісовому господарстві.

Наслідки виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах підвищеної небезпеки, які знаходяться у відповідному регіоні.

Тема 8. Соціальні небезпеки

Соціальні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Соціальні небезпеки, спричинені проблемами НС: збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення; установлення вибухового пристрою у багатолюдному місці, установі (організації, підприємстві), викрадання зброї та небезпечних речовин з об'єктів їх зберігання, використання, перероблення або під час транспортування; нещасні випадки з людьми під час виконання трудових обов'язків у лісних, гірських масивах, печерах, на воді тощо. Криміногенні ситуації та найбільш характерні випадки їх прояву. Правила безпечної зберігання та користування вогнепальною зброєю. Шантаж, шахрайство, махінації, крадіжки, рекет тощо. Організація захисту особистої власності. Юридичні документи, що підтверджують права та межі самооборони. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні нищівні фактори. Класифікація об'єктів щодо забезпечення захисту від терористичних дій.

«Глобальні» проблеми: мирного співіснування, припинення гонки озброєння та відвернення ядерної війни, охорона навколишнього природного середовища, паливно-енергетична, сировинна, продовольча, демографічна, інформаційна проблеми, ліквідація небезпечних хвороб. Корупція і криміналізація суспільства. Безпека в натовпі. Рекомендації щодо забезпечення особистої фізичної безпеки. Психологія спілкування в конфліктних ситуаціях кримінального характеру. Стан та динаміка розвитку проявів тероризму. Загроза національній та глобальній безпеці в зв'язку з поширенням тероризму, стратегія захисту від тероризму. Кримінально-правове оцінювання тероризму.

Захист від найвагоміших соціально-політичних небезпек у професійній діяльності. Аналіз аварійних ситуацій у разі технологічного тероризму. Антитерористичні критерії оцінювання

уразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки. Індивідуальні та колективні дії під час терористичних актів. Регіональний комплекс соціально-політичних загроз.

Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт

Роль своєчасно наданої першої медичної допомоги в урятуванні життя і здоров'я потерпілого. Особливості пошкоджень залежно від виду небезпечної чи надзвичайної ситуації. Організація та надання першої невідкладної допомоги потерпілим. Організація і проведення санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів під час евакуації. Евакуація постраждалих до лікувальних установ. Медична аптечка. Запобігання особливо небезпечним, небезпечним інфекційним хворобам, масовим отруєнням та радіаційним ураженням. Проведення рятувальних робіт залежно від виду небезпечної чи надзвичайної ситуації.

Обсяг заходів з надання першої медичної допомоги постраждалим за видами нищівних факторів. Долікарська допомога, перша лікарська допомога та кваліфікована і спеціалізована медична допомога, їх обсяги та порядок надання. Використання підручних матеріалів під час надання першої медичної допомоги. Візуальна діагностика стану потерпілого. Перша допомога в разі зовнішніх та внутрішніх кровотеч. Допомога в разі отруєння та укусів отруйних комах чи тварин. Перша медична допомога в разі переломів та вивихів. Основні способи іммобілізації та евакуації потерпілого за різних видів ушкоджень. Особливості транспортування потерпілого в разі переломів хребта, шиї, травм голови. Перша медична допомога в разі опіків, електротравм та обмороження. Обмороження, переохолодження організму. Перша медична допомога в разі серцевого нападу, задухи, судом, непритомності тощо.

Особливості організації та надання невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт залежно від виду підприємства та характеру небезпечної чи надзвичайної ситуації. Правила та організація транспортування потерпілих, евакуація з небезпечної зони. Організація медичного забезпечення населення на збірних і приймальних евакуаційних пунктах, пунктах посадки і висадки на шляху руху й у місцях тимчасового розселення. Діагностика відновлення життєдіяльності організму. Перша медична допомога в разі отруєння засобами хімізації. Організація протибактеріологічного захисту населення.

Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент

Основи менеджменту безпеки. Розробка ризик-стратегії з метою зниження вірогідності реалізації ризику і мінімізації можливих негативних наслідків. Методи та засоби забезпечення безпеки. Типові моделі ситуацій з недопустимим рівнем ризику. Визначення комплексу адекватних дій для зниження рівня індивідуального ризику. Засоби індивідуального та колективного захисту. Необхідні технічні засоби та психофізіологічні резерви організму, що зменшують шкідливий вплив та наслідки в екстремальних ситуаціях. Основи корпоративної безпеки. Кризовий менеджмент. Комплексний план дій на випадок екстремальної ситуації. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків НС. Превентивні та ситуаційні норми: «експертиза, ліцензування, сертифікація, аудит».

Менеджмент безпеки залежно від виду підприємства та характеру його технологічного процесу і діяльності. Кризовий менеджмент у професійній діяльності. Специфіка зовнішніх загроз за профілем роботи підприємств. Корпоративна безпека в зовнішньоекономічній, наукоємній діяльності та інформаційній сфері. Законність та добросовісність маркетингової діяльності й реклами. Економічна безпека, поняття комерційного ризику. Особливості управління підприємством в екстремальних ситуаціях.

Особливості управління підприємствами сільського господарства в екстремальних ситуаціях.

Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту

Служби безпеки та захисту. Державна служба надзвичайних ситуацій України та взаємодія з її органами й закладами. Взаємодія із закладами та органами Міністерства внутрішніх справ України. Служба безпеки України. Державні адміністрації та їх функції в галузі безпеки. Порядок

надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій у цих умовах.

Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигід від зниження ризику. Громадські та професійні недержавні організації з надання допомоги та захисту.

Організація життєзабезпечення населення в разі НС та надання гуманітарної допомоги потерпілим у сільських місцевостях.

Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їх сільськогосподарської діяльності стосовно забезпечення безпеки й захисту населення та територій у разі НС.

Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності

Правове забезпечення безпеки життєдіяльності. Законодавчі акти міжнародного гуманітарного права. Міжнародне співробітництво України в галузі безпеки. Статті Конституції України, в яких визначаються питання безпеки життєдіяльності людини. Конституційні основи безпеки: право на життя, працю, свободу, соціальний, громадський та державний захист. Система правового захисту та нагляду за дотриманням правової безпеки.

Концепція про сталий розвиток людства. Декларації з безпеки людини. Декларація з прав людини. Декларація з прав дитини. Міжнародні організації, що займаються питаннями безпеки, зокрема безпеки життєдіяльності людини. Органи управління, сили і ресурси із запобігання та реагування на НС на державному рівні. Концепція національної безпеки України. Стратегічний розвиток України у світлі завдань забезпечення сталого розвитку людства. Закони, законодавчі та нормативні акти, кодекси та інші регламентуючі безпеку життєдіяльності документи. Нормативні документи, що регламентують усунення зовнішніх сталих чинників ризику особи. Державне управління безпекою. Державний нагляд і громадський контроль. Експертиза. Відповідальність за порушення законодавства щодо порушення індивідуальної чи колективної безпеки. Діяльність ООН - основа міжнародної безпеки і безпеки особи. Міжнародне співробітництво України з питань безпеки життєдіяльності та спільних дій у разі транскордонних екстремальних ситуацій.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	133ГМ_бд_2024			
	усього	у тому числі		
л		лаб	с.р	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	8	2		6
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	12		8	4
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	6		2	4
Тема 4. Концепція допустимого ризику	6		2	4
Тема 5. Природні небезпеки	6	2		4
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки	8	2		6
Тема 7. Пожежі	6	2		4
Тема 8. Соціальні небезпеки	8	2		6
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	8	2	2	4
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент	6			6
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту	8	2		6
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	8	2		6
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
		133ГМ_бд_2024
1.	Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	8
2.	Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	2
3.	Тема 4. Концепція допустимого ризику	2
4.	Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	2
	Разом	14

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
		133ГМ_бд_2024
1.	Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	6
2.	Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	4
3.	Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	4
4.	Тема 4. Концепція допустимого ризику	4
5.	Тема 5. Природні небезпеки	4
6.	Тема 6. Техногенні та військові небезпеки	6
7.	Тема 7. Пожежі	4
8.	Тема 8. Соціальні небезпеки	6
9.	Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	4
10.	Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент	6
11.	Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту	6
12.	Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	6
13.	Індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання)	
	Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 1. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.	Поточний контроль: виконання лабораторних робіт та їх захист; виконання завдань самостійної роботи; розв'язання тестів; Семестровий контроль: залік

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: залік

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності			3	3
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	32		3	35
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	8		3	11
Тема 4. Концепція допустимого ризику	8		3	11
Тема 5. Природні небезпеки			3	3
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки			3	3
Тема 7. Пожежі			3	3
Тема 8. Соціальні небезпеки			3	3
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	8	8	3	19
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент			3	3
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту			3	3
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності			3	3
Разом	56	8	36	100

**Шкала та критерії оцінювання
Виконання лабораторних робіт та їх захист
(назва форми контрольного заходу)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Висока активність при виконанні лабораторної роботи, якісно оформлений звіт, проведені всі необхідні розрахунки та побудовані графіки. При захисті лабораторної роботи здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
7	Висока активність при виконанні лабораторної роботи, якісно оформлений звіт, проведені всі необхідні розрахунки та побудовані графік, але при виконанні лабораторної роботи допущені неточності та помилки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
6	Середня активність при виконанні лабораторної роботи, звіт оформлений у скороченій формі, проведені необхідні розрахунки, але не побудовані графіки.

	При захисті лабораторної роботи здобувач вищої освіти здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
5	Середня активність при виконанні лабораторної роботи, звіт оформлений у скороченій формі, проведені необхідні розрахунки менше 50%. При захисті лабораторної роботи здобувач вищої освіти здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
4	Низька активність при виконанні лабораторної роботи, звіт не оформлений, неточності у розрахунках, не побудовані графіки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
3	Лабораторна робота виконана частково, менше 30%. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
2	Лабораторна робота виконана частково, менше 20%. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
1	Лабораторна робота виконана частково, менше 10%. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
0	Лабораторна робота не виконана, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Розв'язування тестів

(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Тести розв'язані правильно і в повному обсязі, зроблено 8 правильних відповідей з 8 завдань Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
7	При розв'язанні тестів зроблено 7 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
6	При розв'язанні тестів зроблено 6 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
5	При розв'язанні тестів зроблено 5 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
4	При розв'язанні тестів зроблено 4 правильних відповідей з 8 завдань.. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
3	При розв'язанні тестів зроблено 3 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
2	При розв'язанні тестів зроблено 2 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства

1	При розв'язанні тестів зроблено 1 правильну відповідь з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
0	Тести не розв'язані, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Виконання завдань самостійної роботи

(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Завдання самостійної роботи виконані правильно і в повному обсязі. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
2	Завдання самостійної роботи виконані правильно, але при виконання завдання самостійної роботи допущені неточності та помилки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
1	При виконання завдання самостійної роботи допущені суттєві помилки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
0	Завдання самостійної роботи не виконане, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: інформаційний супровід із використанням платформи Moodle; комп'ютер (ноутбук) – 1 шт.; пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт.; проєкційний екран – 1 шт.; телевизор – 1 шт.; DVD плеєр – 1 шт.; презентації.

Перелік обладнання необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія охорони праці (ауд. № 342)
(назва)

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату;

- щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності, Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ;

- щодо відвідування занять: відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим (у разі неможливості відвідати заняття повідомляється викладач). Пропущені заняття відпрацьовуються у визначений викладачем час. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених змістом навчальної дисципліни, та старанно виконувати завдання;

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ;

- щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або

семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Особливості оскарження результатів оцінювання регламентовані Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» 2020. 448с.
2. Пістун І.П., Кочубей В.І. Практикум з безпеки життєдіяльності. Київ: Видавництво «Університетська книга» 2023 р. 352 с.
3. Желібо Є.П., Зацарний В.В. Заверуха Н.М. Безпека життєдіяльності: нав. посіб. Київ: Видавництво «Каравела». 2023 р. 344 с.

Допоміжні

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кодекс законів про працю: закон України з змінами від 17.05.2012р. № 4711-VI. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці»: закон України від 21.11.2002р. № 229-IV. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
4. Положення про службу охорони праці: типові положення від 15.11.2004р. № 255. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
5. Типове положення про навчання з питань охорони праці: типові положення від 26.01.2005р. № 15. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
6. Підписка: Науково-виробничий журнал «Охорона праці». Київ: ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці». 2021.
7. Костенко О.М., Опара Н.М., Дрожжана О.У. Методологія аналізу передтравматичних, травматичних ситуацій та виробничого травматизму в агроінженерії. Вісник ПДАА. №3. Полтава: РВВ ПДАА 2020. С.287-294.
8. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожжана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. Вісник ПДАА. №1. Полтава: РВВ ПДАА 2021. С.273-279

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
3. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України». URL: <https://allref.com.ua/>
4. Бібліотека ПДАУ. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/tag/biblioteka>.
5. Репозитарій ПДАУ. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5124>.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>